

Den värmländska poststationen fick namnet Östra Malsjö. Underlaget förefaller inte ha varit särskilt stort och det kunde snart nog konstateras att poststationen var olönsam. Den drogs in med mars månads utgång 1955.

Erik Lindgren

POST- historia från Grums härad i Värmland

Till Kongl. General Poststyrelsen!
1878 d. 4 januari ann. Kongl. Högskolan i Uppsala. Skrifte af för nämnda hvar till intet ålyst förhållande.

Till följande härskades påstående stor svårighet med postbefordran, i anseende till af lägsenhet från Poststation, och af den allmänheten tillstått behof af korrespondens samt mer och mer tilltagande läslust af Tidningar, avhåller vi vardasamtygen, samtliga medlemmar i Hemmanen Sparv och Spår, Långstad, Bengtstorp, Långstadskorv, Wahlören, Smedstorp, Rottenängen, Lilla Jön och Kaled i Grums socken, det Kongl. General Poststyrelsen, så snart som våra läter, vi se ur rättan en mindre poststation i Sparv Långstad, lydande under Mermsköp poststationen eller postkontoret i Karlstad, med gångpost till gånger i utskan till och från härskades närmaste poststation Mermsköp.

Grums socken i Sparv Långstad den 27 Dec 1877
J. D. Boguett, aflysboguet Dehndessen
J. Bergqvist, Handlande Handlande
E. Juhlin, August Christen
P. J. Bergqvist, Medlemmar i kommunalförbundet

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

CIRKULÄR

1924

30 januari

Nr 6

I:o

Den 1 nästkommande februari öppnas poststation, benämnd Östra Malsjö, *Öppnande av ny poststation.*
inom Grums socken av Värmlands län. (I b 1516. 23.)

Borgvik	3
Borgviksbruk	3
Edsvalla	21
Grums	4
Lång	9
Malöga	10
Nor	11
Norsbron	12
Segerstad	14
Segmon	22
Slottsbron	23
Trossnäs	17
Vålberg	24
Östra Malsjö	25

Förord

I min strävan att häradsvis berätta om Postens utveckling i samhället har jag ägnat denna lilla skrift åt Grums härad trots dess förhållandevis ringa omfattning. Det bjuder på en poststation av det slag som öppnades **före** kronobrevbäringsreformen men domineras av de poststationer som tillkom under "den stora rusningen" 1875, då distributionsnätet förändrades i Värmland på grund av 1875 års riksdagsbeslut om att postverket skulle ta över ansvaret för den ordinarie kronobrevbärningen. Något utöver det vanliga får vi i Grums härad genom den militära övingsplatsen i Trossnäs samt några poststationer, som under en förhållnadevis kort period sköttes av personal vid Bergslagernas Järnvägar. Postanstalterna presenteras i kronologisk ordning efter tillkomsten. För dem som öppnats samtidigt, d v s "kronobrevbäringspoststationerna", tillämpar jag bokstavsordning.

För var och en av postanstalterna söker jag berätta något om utvecklingen, om tillkomsten och avvecklingen och om något av skeendet under deras existensperiod. Så långt det är möjligt med arkivhandlingars hjälp söker jag i första hand berättelser på "gräsrotsnivå". Alla uppgifter är hämtade från handlingar i Postens centralarkiv samt ur Ernst Grapes bok "POSTKONTOR OCH POSTMÄSTARE". Om vid något tillfälle annan källa utnyttjas, anger jag det i texten.

Naturligtvis är det inte fråga om att beskriva postens utveckling i sin helhet på de olika orterna. Det blir i stället exempel på händelser av varierande slag som i någon mån belyser problem som uppstår i relationerna mellan Posten och samhället eller mellan Posten och dess anställda. I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de har arbetat, har jag lämnat sådana uppgifter konsekvent.

Den kortfattade posthistoria som presenteras på detta sätt, ibland med exempel på skriftväxling för att belysa speciella situationer vid vissa tillfällen, kan kompletteras av intresserade läsare vid besök på Postens centralarkiv i Stockholm. För att underlätta studier i arkivet uppger jag ibland diarienummer för vissa ärenden.

Sedan jag började ägna mig åt posthistorisk forskning i mitten av 1970-talet har Posten genomgått mycket stora förändringar. Jag tänker därvid inte bara på ändringar i den regionala indelningen, som t ex omorganisationer med den interna beteckningen PVO och den följande CRU utan också på vissa ändringar som föregick monopolets formella upphörande 1992 och övergången till bolag 1994.

Vid 1992 års ingång genomfördes en divisionalisering av Posten. Därigenom ändrades förhållandena bland annat så att det på större orter finns olika chefer för de olika divisionerna. De mindre postkontoren har ingen formell chef utan en eller flera tjänstemän som lyder under chefen för brev- eller chefen för bank- och kassadivisionen på en större ort inom regionen. Med denna förändring har jag funnit det utsiktslöst att försöka få fram namn på dem som i realiteten varit platschefer på de olika postkontoren efter 1990-talets ingång. Även tidigare uppgifter har visat sig svåra att få fram, bland annat på grund av ändrad form för personalbokföring under 1970-talet. Senare tendens att lindra divisionaliseringens negativa verkningar har inte underlättat möjligheterna att få fram personaluppgifter.

I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. Jag är öppen för mina läsares synpunkter på häftet. Själv är jag inte frimärkssamlare och kan inte besvara frågor av filatelistisk art.

Växjö i januari 1995

Erik Lindgren

Borgvik

1869-07-01--1904-12-31
Namn Borgviksbruk 1905-01-01--1968-05-11

Bruksbokhållaren Anders Henrik Nilson blev föreståndare för den poststation som öppnades med namnet Borgvik den 1 juli 1869. Poststationen låg i brukskontoret invid allmänna postvägen på ett avstånd av drygt 3 km från Norra Borgviks gästgivaregård.

Som på flera andra håll i landet, där poststationer blivit öppnade invid bruk, gick föreståndarskapet "i arv" inom yrkeskategorien. När bruket sålunda bytte bokhållare, blev Nilson efterträdd av C G Hagberg. Han tyckte att merarbetet för att sköta poststationen var dåligt belönat och begärde i ett brev till poststyrelsen den 22 december 1874, sänt via postkontoret i Karlstad, att få årsarvodet på 200 kr höjt med 100 kr.

Postinspektör Karl Zetterberg, inom vars förvaltningsområde poststationen låg, sände ärendet vidare till poststyrelsen och skrev att "*vid jämförelse av göromål och den avlöning som utgår till övriga poststationsföreståndare vid de kontoret för närvarande underlydande stationer, exempelvis Millesvik, där för expedition av tvenne ankommande och avgående poster i veckan, arvodet utgår med 240 kronor årligen, den begärda förhöjningen torde hava skäl för sig*".

Med detta nöjde sig inte poststyrelsen utan begärde uppgift på beloppet av de frimärken som sålts i Borgvik och på antalet försändelser m m. Sedan det visat sig att brevförmedlingen var stor och att frimärken sålts under 1874 för omkring 880 kr, beviljade poststyrelsen den begärda löneförhöjningen.

Med oförändrat arvode gick funktionen som poststationsföreståndare vidare till Anders Gotthard Dalin i mars 1876 och till bruksförvaltaren F Westerlund i september 1879. Bland de följande föreståndarna fanns från februari 1894 kassören Daniel Norder. Han fick byta ut datumstämpeln vid 1904 års ingång mot en sådan som hade gravyren **Borgviksbruk**. Hans årsarvode på 300 kr höjdes 1912 till 540 kr (diarienummer 1 b 1460), sedan han ett år tidigare fått ett personligt lönetillägg på 75 kr om året. Från november 1914 fick han dessutom ett årligt biträdesanslag på 180 kr.

Andra föreståndare trädde till efter Westerlund, däribland änkefru Alfhild Wickberg och Ulla Matilda Olsson (1948-1950). I december 1958 tog Anna Margareta Näslund över ansvaret för poststationen. Den avvecklades den 11 maj 1968 i samband med att postverket gick över till en ny transport- och sorteringsorganisation.

1875-01-01

GRUM i datumstämpeln under kort tid i början

Grums

I ett brev till länsstyrelsen i Karlstad den 8 december 1874 fattade poststyrelsen beslut om godkännande av de flesta förslagskontrakt som länsstyrelsen gjort upp och skickat till poststyrelsen med skrivelser den 5 och 19 november 1874. Kontrakten avsåg postförare och föreståndare vid de poststationer, som skulle inrättas på grund av 1873 års riksdagsbeslut om att kronobrevbäringen skulle upphöra. Bland dem fanns ett kontrakt med häradsdomaren A Jonsson att vara föreståndare för en poststation i Grums med 200 kr i årsarvode. Han hade accepterat att bli föreståndare mot villkor att poststationen förlades till Hammarsten, vilket poststyrelsen "fann skäligt medgiva".

Jonsson lyckades få sitt årsarvode höjt till 300 kr efter kort tid men när han önskade ytterligare höjning med 100 kr, fick handelsbiträdet Gustaf Johnson efter diverse turer överta poststationen i juli 1876, alltjämt belägen i Hammarsten.

Det skulle bli täta ändringar på befattningen. Johan Alfred Norling hoppade in under en kort period innan häradsdomaren A Jonsson lyckades genomdriva sin önskan att återfå befattningen med det begärda arvudet, 400 kr, från augusti 1877.

Efter några år blev det aktuellt att flytta poststationen. Den 109 km långa sträckan av Bergslagernas järnväg mellan Mellerud och Kil öppnades den 1 december 1879 för allmän trafik. Det hade sedan februari 1863 varit ganska naturligt att poststationer inrättades i järnvägsstationer efter hand som sådana tillkom, något som alltjämt tillämpades. Beslutet om att post skulle befördras på Bergslagernas Järnvägar fattades i anslutning till att järnvägen byggdes, men frågan om vilka stationer som skulle förenas med postgöromål löstes efter hand, oftast beroende på när berörda trafikstationer kom till.

Postinspektionen i Göteborg skrev sålunda till poststyrelsen den 7 juni 1881, att "den 1 nästinstundande oktober kommer, för så vitt ej oförutsett hinder inträffar, vid Grums och Tösse å Bergslagernas järnväg att upplåtas stationer för allmän trafik. Jämte anmälan härom får postinspektionen hos Kungl. Generalpoststyrelsen vördsamligen hemställa, att, med indragning av nuvarande poststationerna i Grums och Tösse, vid nämnda tid varda å järnvägsstationerna med samma namn öppnade poststationer av första klassens lägre avdelning att lyda under postinspektionen och förestås av vederbörande stationsinspektorer emot årligt arvode av 240 kronor för bestridande av poststationsföreståndarebefattningen i Grums och 360 kronor för skötande av enahanda befattning i Tösse".

Grums N: 5394
under Karlstad

Ink. d. 17 juli 1876.

Till Kongl. General Post Styrelsen.

Jag anledning af Kongl. General Post Styrelsens särskilda skrifvelsen den 26 sistlidne JUNI och den 3de dennes, från Kammarens Departementschef, med återstående af de sistberörda skrifvelsen följaktligen handlingar, förelä. att det af Handelsbiträdet Gustaf Johnson, hvilken nummer är beord. för Kammareten, den poststationen Grums är förlagd, gjordes anbud i öfvergående af postinspektionsværingens vid Kammarens poststation af Kongl. General Poststyrelsen antages, emad lämplig person icke varit att finnas mot det af Kongl. General Poststyrelsen bestämda arvodet 300 kronor. - Karlstad i Landshövds. et den 14 juli 1876.

På Landshövdingens ämbets betyg med.

[Signature] Auleström

Länsstyrelsens brev till poststyrelsen vid skifte av poststationsföreståndare i juli 1876. Anteckningen över första raden har gjorts av handläggaren vid föredragning i poststyrelsen.

Poststyrelsen biföll den 13 juni 1881 postinspektionens framställning och en ny poststation med namnet Grums öppnades den 1 oktober 1881 i järnvägens stationshus med stationsinspektor August Wilhelm Lindholm som ansvarig för postgöromålen. Postinspektor Karl Zetterberg i Karlstad hade dessförinnan på poststyrelsens uppmaning i brev den 13 juni 1881 "uppsagt det med A Jonsson den 26 juli 1877 avslutade kontrakt om bestridandet av poststationsföreståndarebefattningen i Grums samt infortrat skriftligt yttrande från entreprenören av postföringen mellan Lillnors och Malsjö gästgivaregårdar, huruvida de äro villiga att från den 1 oktober innevarande år, utan förhöjning i den genom kontrakt fastställda skjutsersättningen vid postföringen taga vägen om Grums poststation förlagd vid Grums järnvägsstation".

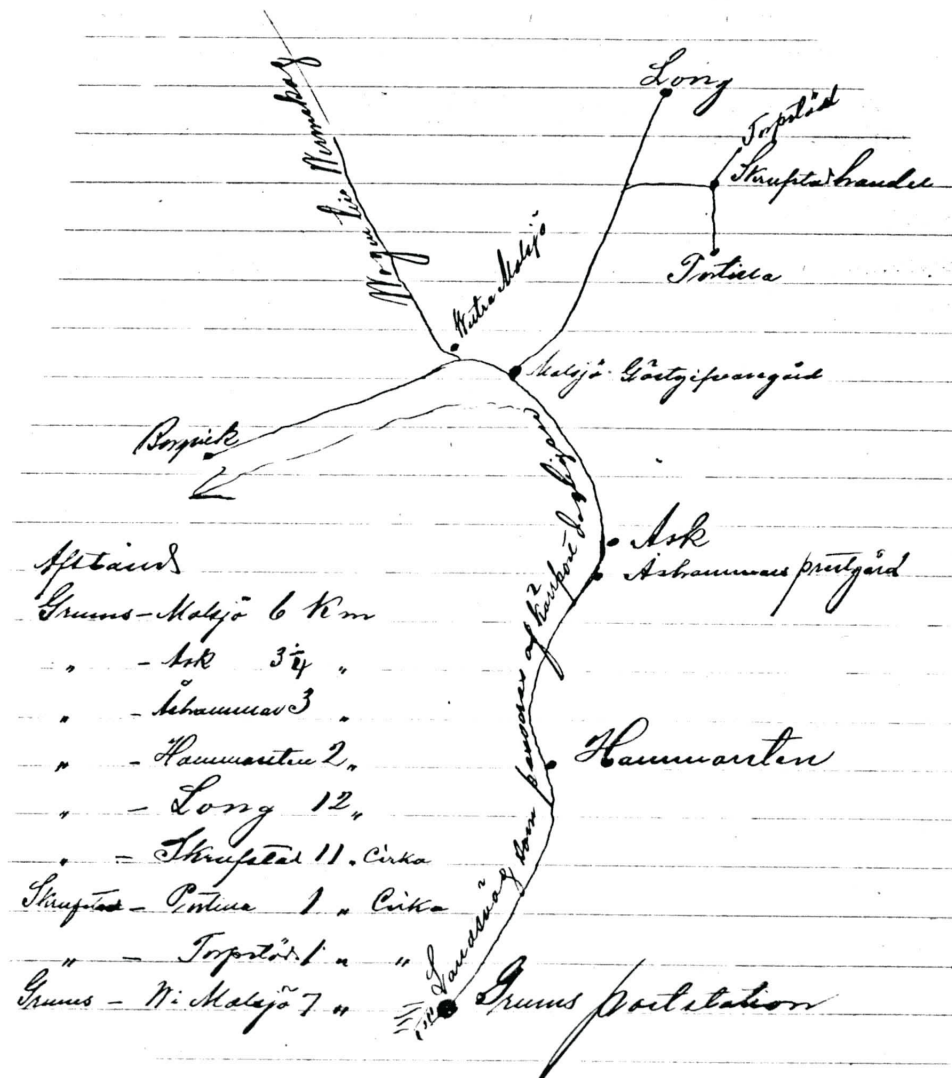
Det var sålunda inte bara poststationsföreståndarens avtal som man måste reglera när en poststation flyttades. Det visade sig emellertid i detta fall, att såväl postföraren Jonas Larsson i Åstorp som Lars Andersson i Östra Malsjö i bevitnade skrivelser åtog sig att "utan förhöjning i den genom kontrakt den 1 oktober 1874 fastställda skjutsersättningen, vid var resa med posten mellan Lillnor och Malsjö gästgivaregårdar taga vägen om Grums poststation förlagd vid Grums järnvägsstation". Lars Andersson hade ett kontrakt som förutom skjuts av posten mellan Malsjö och Lillnor också omfattade skjuts mellan Lillnor och Borgvik. Det var en delsträcka av den långa postlinjen mellan Karlstad och Strand över Gillberga, vilken var uppdelad på flera olika entreprenörer.

Klippet här är hämtat ur 1875 års postkarta, då Grums poststation var belägen i Hammarsten nära Malsjö. När poststationen flyttades till järnvägen, blev färdvägen för postförarna mellan Lillnor och Malsjö något förändrad, vilket emellertid inte påverkade den sammanlagda färdsträckan så mycket att postförarna begärde högre ersättning. Den kraftiga streckade linjen markerar järnväg under byggnad (i detta fall Bergslagens järnväg, som kunde tas i bruk för trafik 1879 på denna delsträcka, ehuru trafikstationen i Grums inte öppnades förrän 1881). Kraftiga heldragna linjer markerar järnvägar i trafik.

Under stationsinspektor A W Lindholms tid som postansvarig i Grums avgjordes ett ärende angående önskemål om en poststation i norra delen till tjänst för dem som fått lång posthämtningsväg på grund av att socknens poststation nu hamnat så långt söderut. Detta ärende redovisas för sig i följande avsnitt med rubriken Lång.

Den lantbrevbäring som efter lång tids utredning inrättades från Boda till norra delen av Grums socken ansågs ändå inte täcka behovet. Frågan om en linje norrut från stationen i Grums togs upp på nytt av kommunalstämman i Grums sockenstuga den 28 mars 1897. Poststationsföreståndare A W Lindholm svarade under remissbehandlingen "att ortförhållandena icke så förändrats sedan jag förra gångerna avgav mitt utlåtande i denna sak, att jag finner anledning tillstyrka vare sig en kärrpost eller lantbrevbäring på föreslaget sätt". Lindholm bifogade till sitt yttrande en skiss över det område som skulle komma i fråga för den begärda lantbrevbäringen, återgiven här

Postmästare Edvard Strömvall i Kil ansåg däremot att det var behov av lantbrevbäring och skrev i sitt svar den 4 maj 1897 bl a att "innebyggarna bliva nödsakade att hålla lösväskor vid Grums poststation, och det är detta onus, som de vilja bliva befriade från". Postföraren på linjen Grums-Malsjö-Borgvik förmedlade nämligen inte någon löspost utan lämnade och tog emot endast lösväskor. Även kronolänsmannen ansåg det finnas behov av lantbrevbäring och postinspektionen hemställde i sin redovisning till poststyrelsen den 6 augusti 1897 att lantbrevbäring skulle anordnas med två veckoturer på en linje Grums poststation - Karlberg - Lökene - Pertila - Skruvstad - Lång. Detta blev också poststyrelsens beslut och hemmansägaren Jan Johansson från Skruvstad antogs till lantbrevbärare med en ersättning av kr 1:75 för var tur. Ett par lösväskor kunde avvecklas, vilket medförde en liten inkomstförlust för poststationsföreståndaren Lindholm i Grums. Han följdes som postansvarig år 1898 av Carl Johan Dahlgren, vilken efterträddes år 1903 av Claes Adolf Gillgren.

I mars 1908 övertog förre stationskarlen P O Carlsson ansvaret för posten i Grums i samband varmed järnvägs- och postgöromål skildes åt. I Carlssons årsarvode på 600 kr ingick ersättning för transport till och från tågen. Villkoren förbättrades efter hand och Carlsson, som var 52 år vid tillträdet, hann vara med om att slopa anbudssystemet, så att han fick reglerad ersättning, innan han avled i december 1927. Hans efterträdare blev Adolf Ask, som hade varit poststationsföreståndare i Trångstad sedan 1920. Denne avgick med årligt understöd den 1 september 1946, samtidigt som poststationen statushöjdes till postexpedition.

Med titeln stationsmästare blev nu Anders Gunnar Ryber chef för postexpeditionen. Andra tog vid efter honom och med 1970-talets stora förändringar fick postexpeditionen termen (lokal)postkontor, vilket Karin Helge fick ta över med ansvar för service till drygt 4100 hushåll, inklusive dem med postadress Slottsbron.

				Karlstad—Gillberga—Strand.					
O. L.	—	1,0	e. m.	1,5	Karlstads postkontor	T. F.	4,0	—	e. m.
O. L.	3,0	3,15	e. m.		Nors poststation	T. F.	1,45	2,0	e. m.
				1,1	Wasby				
O. L.	4,45	5,0	e. m.		Grums poststation (Malsjö)	T. F.	12,0	12,15	e. m.
O. L.	6,30	6,45	e. m.	1,2	Borgviks poststation	T. F.	10,15	10,30	f. m.
O. L.	8,45	9,45	e. m.		Gillberga postexpedition	T. F.	7,15	8,15	f. m.
O. L.	10,30	10,45	e. m.	0,6	Långseruds poststation	T. F.	6,15	6,30	f. m.
O. L.	11,30	11,30	e. m.		Rudsbys gästgifvaregård	T. F.	5,30	5,30	f. m.
Th. S.	1,45	2,0	f. m.	1,8	Silleruds poststation	T. F.	3,0	3,15	f. m.
					Årjengs postexpedition	T. F.	—	12,45	f. m.
Th. S.	4,15	6,0	f. m.	1,0	Fölsbyn	M. Th.	11,0	—	e. m.
Th. S.	7,15	7,15	f. m.		Lennartsfors poststation	M. Th.	9,45	9,45	e. m.
Th. S.	8,45	9,0	f. m.	1,3	Blömskogs poststation	M. Th.	8,0	8,15	e. m.
Th. S.	10,30	10,45	f. m.		Gustafsfors poststation	M. Th.	6,15	6,30	e. m.
Th. S.	12,30	12,45	e. m.	1,0	Torskogs poststation	M. Th.	1,45	4,30	e. m.
Th. S.	2,0	2,15	e. m.		Strands poststation	M. Th.	12,15	12,30	e. m.
Th. S.	4,30	—	e. m.	1,6					
				17,7					

Lång

ej poststation
Ett förminskat faksimil av ansökan om en poststation i Lång finns på häftesomslaget baksida.

Flyttningen av Grums poststation från häradsdomare Jonssons egen- dom Hammarsten vid Malsjö till järnvägsstationen medförde vissa komplikationer genom att sockenborna fick längre posthämtningssväg. Kommunalstämman i sockenstugan den 27 oktober 1889 beslöt därför begära "att daglig kärpost skulle upprättas mellan Grums poststation och någon lämplig plats i övre delen av socknen". Stämmans ordförande, som fick uppdraget att föra önskemålen vidare till poststyrelsen, begärde också "att en poststation upprättades i norra eller mellersta delen av socknen och daglig kärpost anordnades mellan denna station och Malsjö, där Borgviksposten dagligen passerar förbi från Grums station". Han antydde alternativa platser för den önskade poststationen, Långs säteri och Långstads skolhus.

Poststationsföreståndare A W Lindholm ansåg under den följande remissbehandlingen "att en poststation på ingetdera av de föreslagna ställena inom Grums församling komme att lämna sådan inkomst, att denna betäcker utgifterna, och detta emedan folkmängden och rörelsen inom dessa delar icke är tillräckligt stor".

Ärendet blev försenat på grund av att flera platser berördes, liksom i viss mån också de lantbrevbäringar som hade inrättats under mellan- tiden. Man inväntade t ex ett yttrande från poststationsföreståndaren i Boda. Därifrån skrev poststationsföreståndare A H Pettersson den 21 april 1891, "att den lantbrevbäring som är anordnad mellan denna poststation och Långserud fullt motsvarar behovet för hela nordligaste delen, nästan halva Grums socken. - - - Blev en poststation inrättad vid Långs säteri, komme den ej med fördel att anlitas, emedan nästan alla hemman i den trakten hava längre väg till Lång än till denna station".

Postinspektionen i Göteborg redovisade utredningen den 15 november 1890 till poststyrelsen med åsikten att varken den begärda post- linjen eller poststationen var "av avsevärt behov påkallad" men tillade som förslag, "att å en linje Boda poststation - Breviken - Mosserud - Forsnor - Walåsen - Långstads skolhus inrättas lantbrevbäring med två turer i veckan, fram och åter". Detta biföll poststyrelsen vid föredragning den 21 november 1890. På så sätt fick norra delen av Grums socken kompensation för att den ursprungligen inrättade post- stationen hade flyttats så långt söderut några år efter järnvägens tillkomst. Som framgår av avsnittet om Grums inrättades senare också en lantbrevbäring norrut från järnvägspoststationen i Grums.

1875-01-01--1879-11-30

Malöga

I Eds socken öppnades den 1 januari 1875 utmed postlinjen mellan Karlstad och Vänersborg en poststation med Joh. Fredrik Osterman i Berg som föreståndare. I beslutet hette det att poststationen skulle benämnas Malöga, "enär en poststation med namnet Ed är belägen i Kalmar län". Här var man alltså på sin vakt och undvek att inrätta poststationer med samma namn på olika håll, något som man hade förbisett i många fall "vid den stora rusningen" ett år tidigare. Sockennamnen var i allmänhet det naturligaste, när nya poststationer tillkom, om det inte fanns någon poststation med sockennamnet tidigare. Det finns dock många undantag. Framför allt saknar man logik eller konsekvens vid dop av 1874 års poststationer. Om detta har jag berättat i posthistorisk skriftserie nr 18, "Ortnamn i post-adresser. Exempel på variationer vid namngivning" (ISBN 91 971379-9-5).

När Osterman i oktober 1875 begärde höjning av sitt årsarvode, som var 200 kr, fördes tanken till tals att flytta poststationen till Liljedahls glasbruk. Då skyndade sig Osterman att förklara sig villig att fortsätta som föreståndare med oförändrat arvode. Poststationen blev kvar i Berg några år ännu, men för tillämpning från april 1878 sade Osterman upp sig.

Då fick handlanden A G Andersson ta över befattningen och poststationen flyttades från Berg till Malöga gästgivaregård. Andersson anmälde i september 1879 att han var förhindrad att förestå poststationen längre än till årets slut. Den uppsägningen spelade postverket väl i händerna, för man hade dragit upp riktlinjerna för lantbrevbäring, vilken kunde träda i verksamhet i december 1879. Visserligen hade länsstyrelsen under mellantiden via kronofogde och länsman hunnit kontakta Osterman, som förklarade sig villig att åter bli poststationsföreståndare, men på länsstyrelsens besked om detta antecknades följande vid föredragning i poststyrelsen den 17 november 1879: "påkallade sedan stationens indragning med denna månads utgång blivit beslutad ej vidare åtgärd".

Tu fvar i Skrifvelsen den 15 dennis,
 får underleknad meddela, at jag är vil-
 lig åtaga mig befattningen såsom förestån-
 dare för poststationen i Malöga,
 från den tid nuvarande föreståndaren
 kan komma at fränträda befattningen,
 mot erfåring af tvåhundra /200/ kronor
 för år. Prutbetyg bifogas.
 Malöga den 19 Januari 1878.

A. G. Andersson

Urtens:
 A. F. Gylberg
 a ar Malöga
 Johann Persson
 i Häggvik

Det finns inte så många dokument om de kortlivade poststationerna. Malöga hann få två föreståndare under sin knappt fem år långa tillvaro. Detta är en förminskad kopia av den andre föreståndarens bevis om att han var villig överta poststationen.

1875-01-01--1929-02-28
Namn Norsbron 1929-03-01--1979-12-31

Nor

Med 300 kr i årsarvode anställdes Carl Fredrik Lundin som föreståndare för poststationen i Nor, när denna öppnades med 1875 års ingång. Han anmälde redan i maj 1875, att "skötandet av denna poststation under mötena å Trossnäsfält betydligt blivit förökade, vadan avlöningen härför är alltför ringa". Han önskade bli skild från befattningen från den 1 oktober 1875. Efter kontakt med länsstyrelsen föreslogs fanjunkaren vid Värmlands fältjägerregemente Anders Lind till föreståndare. Detta godtog poststyrelsen inte och uppdrog åt

postmästaren i Karlstad den 12 augusti 1875 "att efterhöra och hos Kungl. Styrelsen anmäla, huruvida icke dels vid eller i närheten av nuvarande poststationen i Nor finnes att mot hyra tillgå lokal för poststationen för den händelse att å annor ort nu bosatt kvinna skulle antagas poststationsföreståndare därstädes, dels ock om Lundin möjligen är villig att nedsätta sina anspråk". Lundin hade varit villig att återta sin uppsägning om han fick årsarvodet höjt till 500 kr.

Det i Lundins ansökan starkast motiverade skälet till höjning av arvodet var merarbetet under vapenövningarna på Trossnäs fält. Detta skäl föll bort år 1877, då man inledde en lång period med en särskild poststation i Trossnäs under pågående vapenövningar. Några ord därom finns i ett särskild avsnitt med rubriken Trossnäs i denna skrift.

Poststyrelsens önskan om uppgift på lämplig lokal att hyra i Nor gjordes därför att det fanns anteckning om flera kvinnliga poststationsföreståndare som önskade anställning på andra platser än där de hamnat. Postmästaren i Karlstad svarade att någon lokal för poststationen inte fanns att hyra men att folkskolläraren Johan Fredrik Meijer var villig att med 300 kr i årsarvode överta poststationen på en kilometers avstånd från dess tidigare plats, dvs i skolhuset på egendomen Riis ägor. Flyttningen och ombyte av föreståndare ägde rum den 1 oktober 1875.

En ny flyttning blev det i januari 1888, då handelsföreståndaren Carl Ludvig Clasén tog över poststationen, alljämt med 300 kr i årsarvode. Han fick det höjt till 420 kr i april 1912. Anna Elisa Alfvengren efterträdde honom med ett till 400 kr sänkt årsarvode i juni 1913 (diarienummer 1 b 1480/13) och den 1 juli 1920 tog Hildur Gunilla Karlsson över. Under hennes tid ändrades poststationens namn till Norsbron från mars månads ingång 1929. Hon fick förflyttning till Vålberg från den 1 februari 1930 och följdes i Norsbron av Hedvig Maria Eklöf under mer än tre decennier. När Hedvig Maria fick pension, övertog Anna Nordin poststationen den 1 oktober 1962 efter att ha varit föreståndare för poststationen i Huggenäs sedan den 1 juli 1949. Hon blev den siste ordinarie föreståndaren för poststationen i Norsbron, vilken drogs in med 1979 års utgång.

Illustrationen på motstående sida utgör första sidan av kontraktet 1874 med Carl Fredrik Lundin att från 1875 års ingång vara poststationsföreståndare i Nor. Som framgår av detta användes redan då beteckningen Norsbron, ett namn som poststationen fick först 1929.

Uppgjordt d. 4 juni 1875

Kontrakt.

Emellän Kungl. Generalpoststyrelsen och
Carl Fredrik Lundin vid Norsbron.

är följande kontrakt afslutadt:

C. F. Lundin åtager sig härigenom
att bestrida befattningen såsom föreståndare för poststa-
tionen i Nor värda och förvara
sins inventarier och öfriga tillhörigheter och att i så-
dant afseende ställa sig till noggrann efterriktelse de
föreskrifter som i gällande instruktion och öfriga post-
författningar innehållas eller som särskildt honom i ve-
derbörlig ordning meddelas.

Som ersättning för fullgörandet af detta uppdrag
öfver C. F. Lundin att af postmännen tillgodogjutas
ett arvode öfver år räknadt af Förehvarra 300
kronor, hvilka till honom utbetalas i den ordning som
är genom instruktion bestämd häröfverutan honom till-
komma de extra inkomster som kunna vara med be-
fattningen förenade.

Skulle C. F. Lundin utan styrkt loga-
förfallt upphöra med sin utagna tjänstgöring eller geva
sig skyldig till grofva förseelse derutinnan, skall Kungl.
Generalpoststyrelsen vara berättigad att honom genast från
kontraktet skilja, utan rätt för Lundin att
skilften njuta någon aflöning, men med skyldighet för ho-

Segerstad

Pastorsadjunkten J Legolson blev föreståndare för poststationen i Segerstad, som öppnades med 1875 års ingång som ett resultat av överenskommelsen om postnätets organisation i anslutning till kronbrevbäringens upphörande. På Öland fanns ett år tidigare en poststation med namnet Segerstad. För att skilja de båda åt tillades prefixet Öland till den äldre poststationen med 1876 års ingång.

Postinspektör Karl Zetterberg lämnade i ett brev den 18 februari 1876 statistiska uppgifter om de små poststationerna med anledning av poststyrelsens cirkulär den 27 september. För Segerstads del var utgifterna för poststationsföreståndarens avlöning och postföringskostnaderna väsentligt högre än inkomsterna. Poststationen föreslogs till indragning och postinspektorn ansåg att det skulle "vara tillfyllestgörande att medelst lösväska utväxla post med närmaste postanstalt samt att för lösväskornas befordran använda gående bud". Närmaste postanstalt var i detta fall den i Nor.

Poststyrelsen vidtog emellertid ingen omedelbar åtgärd med anledning av svaret, men frågan om poststationens fortsatta bestånd togs upp vid sammanträdet i Karlstad den 15 juni 1877. Anteckningar, gjorda av generaldirektör Wilhelm Roos personligen, visar att indragning av poststationen var planerad med samtidigt inrättande av lantbrevbäring från Nor. Mot detta förslag vände sig ett stort antal av de berörda korrespondenterna i ett brev till poststyrelsen i januari 1879. Efter en remissomgång gick Legolson med på att vara kvar som poststationsföreståndare med årsarvodet sänkt till 150 kr, vilket inkluderade, att han skulle ansvara för postföringen mellan Nor och Segerstad.

Inspektör Carl Otto Pettersson tog över poststationen 1893, följd i november 1898 av lantbrukare Karl Lindén. Årsarvodet var ännu oförändrat, 150 kr, men numera utan skyldighet att för samma belopp fullgöra postföring. Efter det att Lindén i ett brev till poststyrelsen den 5 februari 1909 hade begärt att få det höjt till 300 kr, gick han med på prutning till 240 kr. När hemmansägaren David Magnusson tog över poststationen den 1 oktober 1917, höjdes årsarvodet till 360 kr.

Under fyra månader 1924 trädde Axa Rosina Eleonora Ramström in som föreståndare, följd den 1 oktober av Hilma Maria Alida Höglund (1924-1926), Viktor Pettersson (1926-1935) och fjärdingsmannen Karl Gunnar Back från den 1 april 1935. Han blev den siste föreståndaren. När han avgick med årligt understöd den 1 november 1962, drogs poststationen in.

Uppgift rörande de under postbörser i Norra Öland
poststationer, hvilat till följd af Kongl. Generalpoststy-
relsens cirkulärbeslut den 27 September 1875. Samma i öfversamman
och indragas.

Poststationens namn	Inkomster										Utgifter						Årlig inkomst					
	Afskrifningskostn.		Lösen		Postföringskostn.		Summa af Chelars ärel.		Utbländning af föredr. ären.		Utbländning af föredr. ären.		Summa af Chelars ärel.		assur.	le-	la-					
	kr	ö	kr	ö	kr	ö	kr	ö	kr	ö	kr	ö	kr	ö	ö	ö	ö					
<u>Åhusåker</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	152	30	48	2	69	3	65							240	00		240	00	30	126	8	
2 ^{de} " "	149	-	46	1	47	3	65															
Sum	301	30	94	3	112	6	130															
<u>Åkersåker</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	164	30	4	30	1	55	5	97						200	00		200	00	65	105	30	
2 ^{de} " "	121	15	1	20	4	30	5	97														
Sum	285	45	5	50	5	85	10	194														
<u>Hörsrud</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	144	00	4	30	2	33	16	86						300	00		300	00	100	192	-	
2 ^{de} " "	163	00	2	25	1	33	16	86														
Sum	307	00	6	55	3	66	32	172														
<u>Hammar</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	89	30	17	68	3	94	12	65						200	00	320	00	320	00	4	56	1
2 ^{de} " "	94	15	3	36	3	33	12	65														
Sum	183	45	20	104	6	127	24	130														
<u>Stu</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	133	00	1	12	1	14	18	75						150	00	315	74	465	74	39	109	7
2 ^{de} " "	100	00	1	12	1	14	18	75														
Sum	233	00	2	24	2	28	36	150														
<u>Segerstad</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	83	30	4	45	3	23	14	40						200	00	211	12	411	12	32	61	8
2 ^{de} " "	97	45	11	72	4	23	14	40														
Sum	180	75	15	117	7	46	28	80														
<u>Urnäsby</u>																						
1 ^{te} halfvår 1875	207	45	21	96	6	35	21	97						240	00	1240	15	1480	15	44	202	15
2 ^{de} " "	180	00	6	00	3	00	3	00														
Sum	387	45	27	96	9	35	24	97														

Detta är en förminskad reproduktion över postinspektör Karl Zetterbergs uppgift om förmodat lönsamma poststationer i Värmland.

Stafnäs

1875-01-01--1880-10-31
Namn Sölje 1880-11-01--1973-09-19

Nämndemannen Karl Andersson blev föreståndare för en poststation som med socknens namn Stafnäs öppnades i Sölje den 1 januari 1875. Han fick 240 kr i årsarvode, vilket även gällde hans efterträdare, mamsell Sofia Holmgren från Borgviks bruk. Vid detta tillfälle flyttades poststationen till gästgivaregården i Sättersbol.

När Sofia sade upp sig den 9 februari 1877, blev men oenig i bygden om var poststationen skulle ligga. En grupp ville att handlanden Johan Fredrik Karlsson skulle överta den, men det blev skolläraren August Nilsson som länsstyrelsen förordade. Poststyrelsen accepterade detta och poststationen flyttades ett par kilometer till Nilssons bostad som låg utmed postföringsvägen.

Nilsson fick vara med om att byta datumstämpel och sigill. Från och med november 1880 fick poststationen nämligen namnet **Sölje**. För namnbytet pläderade bl a ordföranden i Stafnäs sockens kommunalstyrelse A Afzelius i en mer än två sidor lång framställning, varav följande citeras:

"Åtskilliga skäl tala för namnbyte, varibland vi bedja få anföra, att den socken varefter stationen fått sitt namn, är genom Glafsforden delad i två hälfter, vilka vardera ha sin postlinje och endast genom lång omväg komma i beröring med varandra. På ena sidan Glafsforden, den östra, ligger å linjen Edane-Gillberga, Norra Fjöle poststation, på den västra vid Sölje Bruk, å linjen Ottebol-Gillberga-Åmål, Stafnäs poststation. Stafnäs kyrkoherde och pastorsexpedition, som är belägen på östra sidan av vattendraget, måste ha sin adress över Norra Fjöle. Drygaste parten av Stafnäs församling är ock belägen på samma sida av vattendraget och då som bekant sockennamnet i synnerhet på allmogens brev ofta användes som adress, så blir följden, då namnet Stafnäs å postförsändelser förekommer, att desamma naturligen ofta sändes till Stafnäs poststation, även om Norra Fjöle också finnes på försändelsen angiven. - - Följden blir sålunda den, att en mängd försändelser ämnade till Stafnäs östra del komma till Stafnäs poststation, ehuru dessa bort till Norra Fjöle expedieras, vadan sålunda korrespondenterna på denna senare station ofta bli ganska lidande. Vidare finnes en ort i närheten av Stockholm som heter Stafsnäs och tillika en ångbåtsexpedition å ångaren med samma namn. - - Härtill kommer att namnet Sölje icke har likhet med någon i riket förut befintlig postanstalt och förresten är en inom Värmland och på flera ställen dessutom tämligen bekant plats".

Skollärare August Nilsson blev kvar länge som poststationsföreståndare i Sölje. Med oförändrat årsarvode, 240 kr, tog handlanden Karl Emanuel Sundelin över med 1906 års ingång. Först när poststationen överläts på folkskollärare Johan Edvin Valan den 1 april 1917, höjdes arvodet till 340 kr per år (diarienummer 1 b 3603/16).

Den 1 juli 1954 tog Inga Marianne Höberg över poststationen och med oktober månads ingång 1973 byttes dess service ut mot lantbrevbäring.

Namnet Stavnäs förekom på andra håll, t ex i Hjorteds socken i Kalmar län och i Ö Fågelviks socken i Värmland. Vid hållplatsen **Stavnäs** i sistnämnda socken öster om Skattkärr gjordes år 1932 framställning om att få ett postombud (diarienummer 1 b 1932:584). Efter utredning gick önskemålet hem, som man säger, och ett postombud fanns vid hållplatsen under tiden 1 juli 1934 - 31 mars 1952. I dess datumstämpel graverades SKATTKÄRR POSTOMB 1.

1877-05-01--1913-05-01
under militärovnings 1877-1912
"Vanlig" poststation 1941-04-01-1954-01-31

Trossnäs

Bortsett från enstaka fältpostkontor 1808, 1819 och 1824 fanns inte några sådana på svensk mark förrän under vapenövningar 1871. Efter hand som framställningar gjordes från militära myndigheter öppnades på olika håll i landet säsongsvisa poststationer. En sådan kom till stånd i Trossnäs 1877, vilket bl a medförde lättnader i arbetet för poststationsföreståndaren i Nor. Fanjunkaren Anders Lind blev den

Poststationsnamnet Trossnäs skulle återkomma. Efter framställning öppnades ett postombud i Trossnäs den 1 februari 1938 för civilt ändamål. Det organiserades såsom en poststation den 1 april 1941 efter framställning från postmästaren i Kil (diarienummer 1 b 416/41). Inför beslutet om namn på nya poststationer rådgjorde poststyrelsen rutinmässigt med järnvägsstyrelsen, telegrafstyrelsen och ortnamnskommissionen. Samarbetet i namnfrågor var väl etablerat, inte minst sedan den stora ortnamnsrevisionen 1939 (posthistorisk skriftserie nr 19). Enstaka gånger hände det att uppfattningar kunde skilja sig i detaljer, Sålunda skrev ortnamnskommissionen den 27 februari 1941 följande till poststyrelsen:

"Mot det föreslagna namnet har ortnamnskommissionen intet att erinra under förutsättning att det i enlighet med härledningen och jordebokens namnform stavas Tråssnäs".

Den stavning som användes vid beslutet den 7 mars 1941 om poststationens inrättande avsåg emellertid den stavning som hade använts under tiden för militärövningarna liksom för postombudet, dvs Trossnäs. Det tycks ha berott på att poststyrelsen rättade sig efter redaktören för Svensk Ortförteckning, postdirektör Erik G Långe, som skrev följande i ett yttrande den 4 mars 1941:

"I sin utredning om 'Ortnamnen i Värmlands län' säger ortnamnskommissionen, i del V s.25, beträffande ortnamnet Trossnäs, vilket kommissionen vill skriva Tråssnäs, att namnets första led, vilken även förekommer i norska ortnamn, är oklar och att den möjligen är genitiv av ett fornsvenskt tillnamn Thra. Under sådana förhållanden synes namnformen Trossnäs, vilken torde hava förekommit i äldre handlingar lika ofta som formen Tråssnäs och som nu allmänt brukas, böra bibehållas intill dess klarhet vunnits angående härledningen. En dylik anordning är desto mera motiverad som här tydligen är fråga om en tillfällig poststation, vilken kan bliva indragen rätt snart".

I ett annat fall åberopade Långe också att en poststation skulle vara tillfällig och ansåg inte att man behövde rådgöra med ortnamnskommissionen i sådana fall. Det gällde poststationen med namnet Midskogsforsen den 1 december 1941. Av särskilt tillfällig natur blev inte någon av dessa båda poststationer. Den i Midskogsforsen drogs in den 30 juni 1967 och den i Trossnäs fanns kvar till och med januari 1954.

Till föreståndare för poststationen i Trossnäs antogs den man som fullgjort postombudsgöromålen sedan februari 1938, handlanden Gustaf Helmer Brandt. Från den 1 september 1947 övertog handlanden Johan Oskar Olsson poststationen. När han avgick med juli månads utgång 1953, hölls befattningen vakant tills poststationen kunde ersättas med effektiv lantbrevbäring i februari 1954.

1879-12-01--

Edsvalla

Järnvägsstationerna blev under en lång period efter den första överenskommelsen med statsjärnvägarna 1863 om förening av post- och järnvägs göromål ofta förenade med poststationer redan i samband med att trafiken öppnades på hela järnvägslinjen eller efter hand som nya järnvägsstationer och ibland hållplatser blev anlagda. Så kom det sig att en poststation också öppnades i Edsvalla järnvägsstation den 1 december 1879 samtidigt med att en poststation också öppnades i den längre söderut liggande stationen Segmon. Stationsinspektör Johan Robert Bruno fick ansvaret för posten. Han var inte nöjd med sitt arvode på 240 kr om året för själva postsysslan och begärde därför i ett brev till poststyrelsen den 5 april 1881 att få det höjt utan att precisera med hur mycket. Som skäl angav han dels att han sålde frimärken för i genomsnitt 500 kr i kvartalet och att han hade besvär med utväxlingen av post till Trossnäs.

Postinspektionen i Göteborg intygade att Bruno hade sålt frimärken under 1880 för kr 1.929:15 och hemställde att årsarvodet skulle höjas till 300 kr *"med hänsyn dels till storleken av stationens uppbörd, dels ock till den postbefordran, som över poststationen i Edsvalla äger rum till och från den under tiden för vapenövningarna å Trossnäs' fält i verksamhet varande Trossnäs poststation"*. Detta gick poststyrelsen med på utan vidare. Bruno fick ytterligare höjningar av årsarvodet för postsysslan, t ex till 540 kr om året genom beslut den 30 december 1890. Han fick senare också ett tilläggsanslag för expedition av post till Trossnäs, t ex under tiden från den 1 juni 1907 10 kr i månaden under den tid, då posten på linjen Edsvalla-Trossnäs sändes tre gånger om dagen enligt poststyrelsens beslut den 12 april 1907.

Vid många stationer utmed Bergslagens järnväg befriades järnvägspersonalen under 1900-talets första decennium från postgöromål och poststationen i Edsvalla blev inte undantagen. Skilsmässan genomfördes där den 1 april 1908, då fröken Sigrid Agnes Maria Dahl blev föreståndare. Hon fick 600 kr i årsarvode, vilket också inkluderade hennes ansvar för transport av post från tågen till den utflyttade poststationen. Från den 1 september 1915 fick hon dessutom ett biträdesanslag på 180 kr om året, vilket höjdes till 540 kr från oktober 1916 (diarienummer 1 b 2087/16).

När fröken Dahl tog avsked under sitt 68:e levnadsår, anställdes Astrid Ingeborg Jonsson som föreståndare. Hon hade varit föreståndare för poststationen i Gravarne sedan den 1 april 1929 och fick senare efternamnet Eriksson. Den 1 mars 1949 höjdes poststationen till en postexpedition och fru Eriksson blev löneplansanställd med

titeln stationsmästare. Adolf Fredrik Karlsson tog över expeditionen 1962, vilken under 1970-talet följde med i den allmänna utvecklingen och förvandlades till ett sk lokalpostkontor med förleden "lokal" slopad från 1986 års ingång. I samband med den fortsatta rationaliseringen skulle postkontoret dras in 1993, men projekt "Nät 92" kunde tillämpas i detta fall, innebärande att postkontoret lämnades över på entreprenad. Entreprenören blev "Bibies salong" lagom till att salongen firade sitt 20-årsjubileum i november 1993. Den flyttades helt enkelt till postkontorets lokaler, där den skildes med en vägg från själva posthanteringen. Avtalet med AB Posten innebar bl a att makarna Göran och Bibie Bäck skulle hjälpa edsvallaborna med postärenden varje vardag mellan kl 15 och 18.

Över posten i Edsvalla expedierades posten till postombudet i Trossnäs under perioden februari 1938 - mars 1941 och till postombudet i Bryngelsrud under perioden maj 1938 - januari 1954.

Segmon

1879-12-01--

Som nämnts i avsnittet om Grums, tillkom efter hand poststationer i järnvägsstationerna. Vid Bergslagens järnväg blev det åter aktuellt med en sådan den 1 december 1879, då en poststation öppnades i Segmons järnvägsstation. Stationsinspektör Nils Henrik Lindgren blev ansvarig för postsysslan. På järnvägsbolagets initiativ blev flera stationer skilda under det nya seklets första decennium och detta drabbade också poststationen i Segmon den 1 februari 1908. Stationsinspektorns hustru Anna Vilhelmina Lindgren fick då överta ansvaret för postsysslan med poststationen belägen i en villa intill järnvägsstationen. När hon avgick med 1911 års utgång, övertogs sysslan av Ivi Henrika Pernilla Lindgren, följd vid 1913 års ingång av Gertrud Ida Johanna Essén.

Med tillträdet den 1 augusti 1915 av Alma Elisabeth Edberg blev förhållandena mera stabila. Hon var i tjänst till sin död 1943 och efter en tids vakans blev Fritz Erland Svensson föreståndare den 1 september 1943. Han hade varit föreståndare för poststationen Glava glasbruk sedan den 1 oktober 1926. När han flyttade till Adolfsfors 1949, trädde Ellen Sofia Johannesson till som föreståndare i Segmon. Hon blev emellertid strax därefter utnämnd till stationsmästare vid postexpeditionen i Lesjöfors och Ulla Matilda Olsson, som varit föreståndare för poststationen i Borgviksbruk sedan 1948 års ingång, trädde till i Segmon den 1 februari 1950. Hon fick sedermera efternamnet Borg.

Med upphöjningen av poststationen i Segmon till postexpedition den 1 oktober 1951 fick Ulla Matilda titeln stationsmästare. Postexpedi-

tionen fick nya lokaler 1976, nära nog lagom till följande års generella omorganisation. Den medförde bl a ny terminologi. Med betjäning av drygt 600 hushåll finns postkontoret, som det heter sedan 1986, kvar ännu när detta skrivs i januari 1995.

1900-10-01--1992-04-30

Slottsbron

Disponenten för Slottsbrons Sulfit AB G T Lindstedt skrev den 1 augusti 1900 till poststyrelsen med anhållan att en poststation skulle öppnas i järnvägsstationen i Slottsbron, vilken väntades bli öppnad den 15 augusti. Detta föranledde en förfrågan till järnvägens trafikdirektör från postinspektionen i Göteborg, vilken besvarades på det sätt som framgår av reproduktionen nedan.

BERGSLAGERNAS JERNVÄGAR
TRAFIKDIREKTÖREN.

Inkom till Postinspektionen i
WESTRA POSTDISTRIKTET
9 AUG. 1900
D. N: r 4229

Till
Herr Postinspektören i Westra Postdistriktet.
Göteborg

Till svar på skrifvelsen J. N: 4729 af den 4 deennes
får jag äran meddela, att från järnvägens sida intet
är att invända emal anordnande vid Slottsbrons järnvägs-
station af med postsparbankskontor förenad poststation, samt
att järnvägsstationen, som öppnas för allmän trafik den 15
kommande Augusti, kommer att förestås af stations-
hållförmannen J. C. Gregorsson. Och för postutveckling
kan uppehåll vid stationen göras af de godståg, som med-
föra postkypé, men på desamat snälltågen icke der
stoppas.

Göteborg den 8 Augusti 1900.
J. H. Simonson

På postinspektionens framställning den 14 augusti 1900 beslutade poststyrelsen den 7 september, att en poststation skulle öppnas med oktober månads ingång. Stationsföreståndaren Gustaf Celim Gregorson fick ansvar för posten med 240 kr i årsarvode. Liksom vid flera andra stationer utmed järnvägen skildes post och järnväg åt tidigt, för Slottsbron del den 1 juli 1908. Då flyttades poststationen till affären i stationens närhet, där handlanden Anders Elis Larsson blev föreståndare.

Kerstin Julia Andersson blev föreståndare den 1 oktober 1947 och andra tog vid efter henne med poststationens förändrade benämning till postkontor. När detta drogs in med april månads utgång 1992, fick Slottsbron behållas som ortsadress. Den ersättande lantbrevbäringen utgår från Grums.

1915-01-01--

Vålberg

Efter den stora satsningen i samband med kronobrevbäringsreformen 1874-1876 förekom det sällan att nya poststationer öppnades med mindre det förelåg en formell framställning från lokala intressenter. Poststationen i Vålberg utgör ett undantag. Initiativet togs av postdirektionen i Göteborg, som bl a skrev följande i ett brev till poststyrelsen den 14 december 1914:

"Postvägen mellan Grums och det 1 mil nordost därom liggande Nor löper till största delen utmed järnvägssträckan Grums-Edsvalla och skär denna vid den ungefär mitt emellan Grums och Edsvalla belägna hållplatsen Vålberg. I betraktande härav, och då landsvägspostföringen å den 6 km långa sträckan Grums-Vålberg utan olägenhet kan undvaras, synes det, särskilt av ekonomiska skäl, lämpligt att förkorta postföringslinjen Grums-Nor till en 4 km lång postföringslinje Vålberg-Nor, varvid poststation skulle inrättas i Vålberg. För anordnande av en dylik poststation talar dessutom den omständigheten, att Vålbergs fabrikssamhälle och dess omnejd äro ganska folkrika. En poststation därstädes skulle komma att betjäna mellan 500 och 600 vuxna personer samt beräknas lämna en årlig uppbörd av över 1000 kr."

Med en kalkyl visade postdirektionen på en besparing av inemot 300 kr om året vid bifall till den framställning som följde förslaget. Poststyrelsen beslöt i enlighet därmed den 30 december 1914. Poststationen öppnades redan med 1915 års ingång med förre stationsmästaren Johan Alfred Carlsson som föreståndare. Det är kanske tveksamt om förberedelser hade gjorts så tidigt, att datumstämpel och sigill fanns tillgängliga redan vid starten. Det är väl en sak för ortstämpelsamlande filaelister att ta ställning till.

Född 1861 pensionerades Johan Alfred Carlsson från järnvägstjänst när poststationen öppnades men var i postens tjänst under 15 år. Efter hans död den 1 februari 1930 anställdes Hildur Gunilla Carlsson som föreståndare. Hon hade varit föreståndare för poststationen i Nor sedan den 1 juli 1920 och fick vara kvar så länge att hon upplevde att poststationen i Vålberg byttes ut mot en postexpedition den 1 december 1952.

Tore Ivar Persson blev föreståndare för postexpeditionen i juli 1954, efterträdd av Anna-Lena Carlsson 1976, nära nog lagom till att postexpeditionen kunde flytta in i nya lokaler i Konsum Värmlands fastighet. Med ansvar för postservice till mer än 2500 hushåll, inklusive dem i Edsvalla, fick Margareta Blomqvist ta över posten i Vålberg, som enligt ny terminologi kallas postkontor. Det är den gemensamma benämningen för fasta postanstalter med kundbetjäning, oavsett storleken.

1924-02-01--1955-03-31

Östra Malsjö

I avsnittet under Lång har jag berättat hur man gjorde ett försök förgäves att få en poststation där. I avsnittet om Grums finns flera exempel på hur befolkningen i socknens mellersta och norra delar försökte att få bättre service. Det var ansträngningar som hade börjat länge innan poststationen i Grums ens blivit flyttad från sin ursprungliga plats till järnvägsstationen. Sålunda fick poststyrelsen den 3 januari 1878 en framställning från representanter för Norra Långstad. De önskade en egen poststation för betjäning av ett tiotal uppräknade hemman *"i anseende till avlägsenhet från poststation och även i allmänhet tillökad behov av korrespondens samt mer och mer tilltagande läslust av tidningar"*. Ärendet lämnades utan åtgärd vid föredragning i poststyrelsen den 4 januari 1878.

Bra nycket längre söderut lyckades befolkningen få en egen poststation i närheten av den plats där Grums' första poststation hade funnits i egendomen Hammarsten. Detta påminner på sätt och vis om förhållandena i hemmanet Rådom, vars poststation kan sägas blivit återinrättad i sen tid den 1 mars 1917 genom tillkomsten av poststationen i Velen. Om detta har jag berättat i skrift nr 2 om posten i Fryksdals härad. Helt nära platsen för Grums' sockens första poststation lyckades man få en poststation inrättad den 1 februari 1924 efter en framställning som kom till poststyrelsen den 23 november 1923 (diarienummer 1 b 1516/23). Diariet berättar att endast två framställningar om poststationer tycks ha kommit till poststyrelsen den månaden. Den andra avsåg Grönlid i Kalmar län och vann inte bifall (diarienummer 1483/23).